

La Opera din București, soprana Sumi Jo

(Costin Popa – 23 martie 2017)

Cel puțin în materie de soliști invitați, în actuala stagiune, „sfânta scândură” a scenei din Splai s-a dovedit foarte primitoare.

Strategia distribuțiilor

O întreagă panoplie de artiști străini – celebri, în plină formă sau care și-au arătat doar experiența acumulată, cântăreți mai tineri, de valoare, cu daruri vocale mai mult sau mai puțin atrăgătoare – au populat o diversitate de evenimente: gale inaugurale, gale de premiere, gale aniversare, producții noi, spectacole curente. Nu a contat tipul manifestărilor în care au fost programați. De la Roberto Alagna și Ambrogio Maestri până la Venera Protasova și Valter Borin, multe nume străine au existat pe afișe. Important este că invitarea lor s-a produs și a oferit diversitate melomanilor bucureșteni, ascultându-le „live” vocile binecunoscute (unele) doar de pe înregistrări. Am mai notat semnificația. Cum se plasează ele în categoriile deloc exhaustive pe care le-am enunțat, rămâne apanajul Autorității Supreme evaluatoare, Publicul.

Alături de acestea, managementul Operei Naționale s-a ocupat, ce-i drept, cu timiditate, de programarea unor cântăreți români care evoluează în mod curent pe mari scene străine... Anita Hartig, Teodor Ilincăi, Ramona Zaharia... dar câți mai sunt și așteaptă invitații! Să rostesc numele Angelei Gheorghiu? De ce nu?! În primul rând. Toată lumea o dorește de ani de zile în spectacol, pe scena bucureșteană. Pe lângă producțiile existente, pentru celebra soprană ar putea fi pregătită și una nouă.

În paralel, distribuțiile rulează numele cunoscute ale artiștilor stabili în Capitală sau în țară, dar mi-e greu să le identific pe cele care au avut succes la binevenitele audii din toamnă, când au participat, se spune, circa 150 de solicitanți. Poate și pentru că afișul încă propune prea puține titluri din multele disponibile. Iarăși, un subiect deja observat. Deocamdată, s-a anunțat o nouă audie, pentru rolurile din „Carmen”, în vederea unei alte noi premiere. În spiritul transparenței, aștept publicarea rezultatelor.

În fine, remarc politica debuturilor tinere, să spun, sfioasă până acum, dar care a luat avânt în ultima vreme. Mă gândesc la Veronica Anușca (Lucia di Lammermoor), Alin Stoica (Alfredo din „Traviata”), Adriana Marcu (Musetta din „Boema”) și la o nouă echipă pentru „Boema” (Bianca Mărgean, Alin Stoica, Veronica Anușca, Daniel Pop, Filip Panait). Se pare că vor mai fi și altele, din păcate descoperirea lor pe site-ul oficial se lasă așteptată până aproape de serile cu pricina.

Cam așa ar arăta o radiografie extrem de sumară a politicii distribuțiilor la Opera bucureșteană. Sper în continuare la progrese și pe această linie, coroborate cu creșterea numărului spectacolelor, în direcția reconstrucției strălucirii artistice, către care managementul actual se îndreaptă cu pași decizi.

Sumi Jo

Prezența pe afiș a sopranei sud-coreene, artistă reputată în ultimii 30 de ani prin apariții pe toate scenele mari ale lumii și în studiourile de înregistrări, a fost o surpriză de proporții. Așa cum scriam și de curând, forțat de împrejurări, rolul Violetta din „Traviata” de Verdi presupune multe provocări de vocalitate, dar sopranele „acrobatică”, de coloratură pură s-au încumventat deseori, în diverse stadii ale carierelor, să deschidă partitura. De circa un deceniu, deci de la vârsta de 45 de ani, Sumi Jo se numără printre acestea. Cunoscând complexitatea rolului, a așteptat. Suficient? Și da, și nu.

Într-un spectacol în care prestația sopranei a cunoscut un parcurs ascendent, șocant a fost primul act, cel mai apropiat de vocalitatea de bază a artistei. Glasul nu a dominat scena, sonoritățile au fost pe alocuri ingolate, pe alocuri guturale, lipsite de omogenitatea emisiei, iar agilitățile din marea arie s-au arătat lipsite de acuratețe, ca un fel de fiorituri „old fashioned”, deloc verdiane. Și, m-aș fi așteptat ca nota supra-acută de Mi bemol din final, floare la ureche pentru o voce de asemenea extensie, să nu fie aspră și nici... controlată subtil, pentru siguranță, cu mâna în dreptul urechii. Carențele de sonoritate au continuat, cu dicțiune câteodată neinteligibilă. Mai adaug că intonația incertă a fost deseori prezentă în discursul melodic, chiar până la aria finală.

Dar, să mă opresc cu reproșurile. Sumi Jo este o artistă care a oferit nuanțări subtile (primele pianissime aerisite au venit în „Croce e delizia” din prima arie și au continuat până în scena morții), cu expresivitate rafinată (de la „Ah, fors'è lui” – pasaj al ariei din primul act, apoi prin transcendentalul „Ditte alla giovine”, răscolitorul „Qual figlia m'abbracciate” și impresionantul „Morrò! la mia memoria” din duetul cu Germont, până la emoționantul „Addio del passato”, urmat de momentele de intense trăiri ale finalului). La 55 de ani, respirația sopranei nu suferă, exemplu a fost lungimea interminabilă a notei de La natural acut ce încheie amintita arie „Addio del passato”, depășită doar de... Elena Moșuc într-un alt spectacol pe scena Operei Naționale, acum câțiva ani.

A rămas Sumi Jo datoră publicului bucureștean? Nu cred că așa se pune problema. A fost, a cântat, a primit aplauze și flori. Melomanii îi vor asculta în continuare, cu admirație, înregistrările. Sunt absolut convins că vor trece, cu generozitate, peste neîmpliniri.

Partenerii

Cu glas impregnat de lirism plăcut, cu știință a frazării italiene, tenorul Valter Borin – originar din Peninsula, se pare, deși programul de sală nu l-a prezentat – a fost un Alfredo juvenil, inspirat, pasional. A început nesigur, cu probleme ritmice, iar sunetele „deschise” i-au jucat festa în Brindisi, ca și în primul duet cu Violetta (instabilități la „Un dì, felice, eterea”), în confruntarea „Dunque l'ami?” din actul secund sau în diverse intervenții din cel ultim, de la intrarea în scenă și până la „No, non morrai, non dirmelo”. Au existat neglijențe în lectura lui Borin și concentrarea sonoră a venit doar pe alocuri, precum în cabaletta „O mio rimorso!” din actul al doilea, finalizată cu un Do acut perfectibil.

Pentru rolul bătrânului tată Giorgio Germont, baritonul Ștefan Ignat nu a adus noutăți cunoscutelor sale prestații anterioare, fondate pe violența și impetuositatea eroului. Cabaletta „No, non udrai rimproveri” nu s-a cântat. De ce oare? Se obișnuia.

Sumi Jo

Dansuri din actul al II-lea

Scenă din actul al II-lea

Valter Borin și Sumi Jo

Valter Borin, Sumi Jo
și Cristina Eremia

Aplauze

Celelalte personaje au fost întrupate de Valentin Racoveanu (Gastone, viconte de Létorières), Sidonia Nica (Flora Bervoix), Cristina Eremia (Annina), Daniel Pop (Baronul Douphol), Daniel Filipescu (Marchizul d'Obigny), Iustinian Zetea (Doctorul Grenvil), Narcis Brebeanu (Giuseppe), Alin Mânzat (Comisionarul), Adrian Ionescu (Servitorul).

Bagheta a revenit lui Marcello Mottadelli, un îndrăgostit de tempourile alerte, decise, mai puțin introspective (cele două Preludii) și cu un univers agogic destul de divers. Culminațiile au venit odată cu un accelerando furibund al încheierii orchestrale la stretta (și așa ultra-veloce) „Si ridesta in ciel l'aurora” din primul act, cu duetul Violetta-Germont („Pura siccome un angelo...”) sau cu aria „Di Provenza il mar”. Mobilizator au sunat corurile „țigăncușelor” și „matadorilor” din actul secund, ansamblul pregătit de Daniel Jinga situându-se pe tot parcursul serii la înălțimea reputației construite în timp de marele maestru Stelian Olariu.

* Fotografii de Paul Buciuta / Marea Dragoste)